

Su Sulat ni Pablo tu nga Getaw GALACIA

Mendadi, iin na pelumi sala di nga sinulat ni Pablo, su peneligan ni Isukristu. Piwitan dun ni Pablo su nga pikumpungan nu nga sakup ni Kristu ditug benwa Galacia. Ki Galacia kini, iini prubinsya nu gubirnu Roma ditug Asia, paingalan dun nemun Turkey. Kana' ni Pabloi miktindeg di nga pikumpungan dia, laak melauni kailalanen sug duma nu nga sakup dia. Su melaun sakup ni Isus dia nga pikumpungan dia Galacia kiin, kana' getaw Judea. Iini piwitanen ilan dun, pu' saba' duuni mikpetu'un dia gembagel gupia sayep. Pu' piku'un nu nga mikpetu'un pu' subay dунтан nu getaw sug daan Palinta nu getaw Judea adun pulu' megawen. Sa' ma'antu, mibulugan su keganti' ni Isus di nga getaw. Su pegbaya' ni Pablo peneligan ni Isus, pingawa' dadema nu mikpetu'un di ma'nia. Su kesulaten kini, pigad ni Pablo di nga sakup dia nga pikumpungan dia Galacia pu' subay pemaagen nilan su nga mikpetu'un dig balus kiin muka' ndi' nilan belengen su kebeluy nilan di kedunut nilan tu Palinta. Tinitulu'en ilan dadema pu' su kebeluy nilan di Palinta, subay ndi' mpia baal sikawan nilan megdupang muka' mekesala'.

¹⁻² Naan si Pablo, peneligan ni Isukristu, muka' sug lumaun mimated ngag dumau, suminulat ami diniu nga pikumpungan tu Megbebaya' diag benwa Galacia. Naa su kepeneligan ku, nda' pekpuun di getaw, nda' dadema pebian di getaw, pu' si Isukristui migenggat dinaan mbaal peneliganen, iin muka' su Gama'en Megbebaya' dadema, su mikpetubu' diniin puli' genat matay.

³ Yamu Mingumpated, penenebiin ku tu Gama' ta Megbebaya' muka' tu Kaunutan ta si Isukristu, begayan amu niin tulung muka' pianan ginaa.

⁴ Naa si Kristu, bigayen matayig lawasen, adun mekpedasun dinita tu nga sala' ta, adun peliuun daita dema niin di melaat betad nu nga kilawan nemun. Su kegbegayen dun, dinunutanen gupia su mauya'an nu Megbebaya', su pektemuyen ta muka' su Gama' ta. ⁵ Naa su Megbebaya', gempia penalan muka' pegbesaan di nda'i gikteben! Amen.

Nda'idunig Lain Gempia Petenday

⁶ Mendadi mekatag diniu, misebu'anu dun pu' nda' ma na maibeni kesakup niu, dayun meteliudan niu su Megbebaya', su migenggat diniu sumakup diniin pibian tu tulung ni Kristu. Pu' lumingay amu tu sala gukiten laung niu dun gempia petenday. ⁷ Duun baig lain gempia petenday? Nda'idun. Laak iini sinulatu dun ini, pu' saba' duuni nga getaw mikpalangalang dig delendeman niu tu metuud, muka' mauya'an nilan pelinen nilan sia su Gempia Petenday mekatag di keganti' ni Kristu tug limbung ta. ⁸ Laak taman talu'u diniu, bisan naan atawaka ki sesugu'en nu Megbebaya' getaw langit, sa' pinenggi' pegukitene sia diniui pitenday laung niu gempia petenday sala dig daansama' pigukit nami diniu, naa, ukuman iin nu Megbabaya'! Mpiglak ditug linaw gapuy! ⁹ Gandangu mitalu' muka' telu'en ku na puli', pia ta' taway dun, sa' ukitene diniui gempia petenday sala dig daansama' dinawat niu, maukuman iin, mpiglak ditug linaw gapuy!

¹⁰ Naa, mekpe'enal bau di getaw? Ndi' mesu'at, pu' mpauku mekpe'enal di nga getaw, mekpe'enal ditu Meg-

bebaya' laak. Sa' mauya'an ku sia mekpe'enalu di getaw, naa kana' nau sesugu'en ni Kristu.

Su Kebian nu Kepeneligan ni Pablo

¹¹ Naa Mingumpated, ki Gempia Petenday ginukitu diniu, pesuun ku diniu pu' kana' kinilawan. ¹² Nda'i getaw migukit dun dinaan, nda' dadema pektu'un dinaan. Sinangkali' pa tanan, biwasan dinaan ni Isukristu.

¹³ Naa, sug daansama' pigbetadu saanan ku pa dumunut tug betad nu nga getaw Judea mektamuy, midenceg na niu. Piglegetan ku pati' su nga sakup nu nga pikumpulan tu Megbebaya'. Gikteb nu megagau, piglaatan ku sia su nga pikumpulan kia. ¹⁴ Pigiseg gupiai kedunutu tug betad nu getaw Judea, labaw pa dig danug dumau nga telepadu gidad. Pinemalan ku pektalentenay sug betad pingumbilin dinami nu nga ginepu'ay nami, labaw pa dig danug dumau.

¹⁵ Pia ma'antu, su nda' pau pegigetaw, pinaasu nu Megbebaya' muka' inggatu niin mbaal pegwekilanen puun tu tulungen dinaan. Sa' miuya'an na nu Megbebaya' ¹⁶ buasanen dinaan sug Bata'en, adun ukiten ku su Gempia Petenday mekatag dig Bata'en tu nga kana' getaw Judea, nda'i getaw midangepu. ¹⁷ Nda' dau dema peditu Jerusalem adun dumangep tu nga miuna dinaan peneligan ni Kristu. Segaga, suminambutu ditug Arabia, dayun mipuli'u ditug lunsud Damasco. ¹⁸ Su ketelu taunen, minangayu ditu Jerusalem, linaawan ku si Pedro muka' mingintuluganu dia niin taman sepulu' bu' lima gebii. ¹⁹ Nda'ig lain peneligan ni Kristu minita'u, laak si Santiago su pated nu Kaunutan ta.

²⁰ Naa, metuudi sinulatu, simbayan ku su Megbebaya' ndi'u megbalus.

²¹ Naa genat nitu, midituunu ngag benwa dia Siria muka' dia Cilicia. ²² Su saanan ku meguliug di ngag benwa kia, nda' pau mailala nu nga sakup di nga pikumpungan diag benwa Judea. ²³ Misuunan nilan laak su ginukit nu ngag дума pu' naan, su getaw daansama' migleget dinilan, iin nai megukit di kekpetuud su gandangen sia peglaatan. ²⁴ Kaas, pinalan nilan su Megbebaya' sekat dinaan.

2

Su Kenemba' dini Pablo nu ngag Duma Peneligan ni Kristu

¹ Tubus itu, bena' minayani sepulu' bu' paat taun, mipuli'u ditu Jerusalem, yami ni Bernabe. Pitendugu dadema dinami si Tito. ² Sinugu'u nu Megbebaya' meditu. Mendadi, bena' minateng ami ditu Jerusalem, miglumpuk ami nu nga kaunutan nu nga mikpetuud, yami ami da. Pigwaliu dayun dinilan su Gempia Petenday pegukiten ku di nga kana' getaw Judea, adun mesangu' nilan. Pu', sa' ndi' nilan mesangu', naa su pinggulaulau muka' su penggulaulaan ku pa nemun, nda' na siai gatagen! ³ Gempantek su kesangu' nilan dun, pu' pia sug dumau si Tito, nda' nilan tegelay sirkunsisuay, bisan kana' iin getaw Judea.* ⁴ Nda' sia metegel, laak duuni nga tautau samasakup ta, mauya'an nilan metu'usan sia si Tito. Daan nailan tautau suminalabuuk di pikumpungan ta, adun mesilangan nilan sug betad nu nga sakup kana' getaw Judea. Pu' su keliu ta di gengkeman nu Palinta, miksekat di keksalabuuk ta dini Kristu Isus. Dagid su nga sagya sakup kia, mauya'an nilan mbalud naita puli' nu Palinta.

---

* 2:3 2:3 Sug betad sirkunsisu, tinitulu' nu Megbebaya' tu nga getaw Judea. Su gembata' laki, sa' walu endaw genat di kegetawen, tebia' tuli'en, pu' guluganen, tu'us pu' getaw Judea, sa'itada getaw mektamuy tu Megbebaya'.

⁵ Pelai, nda' nami buang mekpetuud dinilan pia selingka, adun ndi' nilan mpalin su metuud daan na pisuun diniu di Gempia Petenday.

⁶ Naa, su ngag дума ta kiin inilala nga kaunutan nu nga suminakup, mitalu'u inilala pu' nda'ig labetu dun bisan ta' gelalay dun, pu' kana' meksekat di gelal nilani kemilang dinilan nu Megbebaya' metaas sa' gembaba'. Naa ki nga kaunutan kiin, nda'i medugang nilan di Gempia Petenday ginukitu. ⁷ Sinangkali' pa tanan, misabut nilan pu' naani siligan nu Megbebaya' megukit Gempia Petenday ditu nga kana' getaw Judea, maa' danu kepesaligen dini Pedro megukit dun tu nga getaw Judea. ⁸ Pu' sekak tu ginuung nu Megbebaya', mitendu'u peneliganen megukit tu nga kana' getaw Judea, maa' dadema nu ketendu' dini Pedro peneliganen megukit tu nga getaw Judea. ⁹ Kaas si Santiago, si Pedro muka' si Juan, su nga inilala kaunutan di pikumpungan, sa' minita' na nilan pu' tinulungu nu Megbebaya', tilima' ami nilan. Minlamanu ilan dinami, tu'us pu' meksalabuuk ami dig baalen nami, yami ditu nga kana' getaw Judea muka' ilan tu nga getaw Judea. ¹⁰ Daal dai pinengi nilan dinami pu' megabang ami di nga gempusuk dinilan. Misangu' nami ia, pu' iin dademai mauya'an nami gupia.

Si Pedro Tinitulu' ni Pablo diag Antioquia

¹¹ Naa si Pedro, su keditunen Antioquia, pimaagu gupia di gedapan nu nga getaw, pu' gempantek, mikesayep.

¹² Ma'ninii sayepen. Su nda' pa dateng diag Antioquiai nga sinugu' ni Santiago, dumingan maan si Pedro di nga samasakup kana' getaw Judea. Laak dagid, sikna minateng su nga sinugu' kia, sumiway di nga kana' getaw Judea, nda' na salu dinilan maan, pu' mipiid di nga getaw meliag mekpesirkunsisu tu nga sakup kana' getaw Judea.

¹³ Dayun sug duma sakup nga getaw Judea, mikpuun ilan meksitalaw, sampay si Bernabe, mitalin dadema di sayep. ¹⁴ Mendadi, bena' minita'u pu' nda' na nilan legdengay dunutay su metuud mauyun tu Gempia Petenday, miktalu'u dini Pedro di gedapan nug launan nilan, “Naa, pia ya'ai getaw Judea, daansama' bileng mu sug betad nu nga getaw Judea. Naa sa' ma'antu, mauma dema pentegelen mu dayun su nga kana' getaw Judea pegbetaden nilan sug betad getaw Judea? Kana' lai mpia.”

Su nga Getaw Judea Mesama di nga Kana' Getaw Judea, Megawen ilan sekat tu Kesalig nilan

¹⁵ Metuud, genat tu kegigetaw nami, getaw Judea ami. Kana' ami maa' nu nga kana' getaw Judea piningalan dun nga mekesesala'. ¹⁶ Laak dagid, misuunan ta pu' iini pemilangen dun nu Megbebaya'i getaw mekesuun, saba' nu kesaligen dini Isukristu, kana' nu kedunuten di Palinta. Yami dadema, suminalig ami dini Kristu Isus, adun peseksuden ami ni Kristu ditu Megbebaya' meksekat tu kesalig nami diniin, kana' nu kedunut nami tu Palinta. Pu' nda'i getaw mpeseksud ditu Megbebaya' saba' nu kedunuten tu Palinta. ¹⁷ Naa, sa' mauya'an nami pemilangen ami nu Megbebaya' mekesuun meksekat tu keksalabuuk nami dini Kristu, ndi' ba metuud pemilangen ami dayun nu nga getaw Judea mikesala', pu' saba' tiliudan nami su kedunut nami tu Palinta? Guluganen ba ia pu' mibaluy ami mikesala' miksekat dini Kristu? Ndi' lai mesu'at! ¹⁸ Pu' sa' lumingayu puli' ditu Palinta daansama' tiliudan ku, naa gempantek dayun pu' mimilasu, pu' ndi'u megela' medunutay. ¹⁹ Kaas ki Palinta, kana' na pebaya'u dig lawasu, kaas ma'niin nau minatay di Palinta, adun metubu'u gusay mektamuy tu Megbebaya'. Ma'niin mik-saliunungu dini Kristu kali' lensangay ditu kurus, ²⁰ adun

kana' na naani megbaya' dig lawasu, segaga si Kristui megbaya' dun, pu' megbebenwa na di ginau. Ki pigbetadu nemun, pegbetaden ku mikpuun tu kesaligu ditug Bata' nu Megbebaya', su mikpetail dinaan sampay minatay gumanti' di kepatayu. ²¹ Ndi'u pengua'en su tulung dinaan nu Megbebaya' puun tu kepetailen dinaan, pu' sa' upama mpemilang nu Megbebaya'i getaw mekesuun meksekat tu kedunuten tu Palinta, naa guluganen, mibulugan si Kristu matay.

3

Su Kesalig atawaka su Kedunut tu Palinta

¹ Yamu nga getaw Galacia, metegas gupiai gulu niu! Pinluksadu na gupia ukitay diniu pu' si Isukristu, pinatay ditu kurus, laak dagid duun masi'i mikpetalin diniu tu metuud. ² Naa, saaken ku diniu, mikenduta' mai kedawat niu tug Balakat nu Megbebaya'? Miksekat ba di tegel niu dumunut tu Palinta, atawaka tu kedengeg niu di Gempia Petenday mekatag dini Isukristu, muka' su kekpetuud niu diniin? Ndi' ba metuud, su kedengeg niu muka' su kekpetuud niu? ³ Yamu nga metegasi gulunen! Sa' mikpuun amu sumakup dini Kristu, pisalig niui kegawen diniu ditug Balakat nu Megbebaya'. Laak dagid nemun, iin na masi'i seligan niu, su tegel niu dumunut tu Palinta! ⁴ Naa, su ngag launan mibianan niu sikat tu kesakup niu, mibulugan ba laak? Nda'! ⁵ Begayan bamu nu Megbebaya' Balakaten muka' pebaalen ba diniu su nga mekesalebu' ginuung saba' nu tegel niu di kedunut niu tu Palinta, atawaka saba' daan nu kedengeg niu di Gempia Petenday muka' su kekpetuud niu diniin? Nda'ig lain, su laak kekpetuud niu.

⁶ Naa pegdelendemen ta deli' si Abraham. Ndi' ba sinulat di Misulat Talu' nu Megbebaya' ma'nini'? "Si Abraham,

mikpetuud ditu Megbebaya', kaas pimilang nu Megbebaya' mekesuun saba' nu kesaligen diniin.”⁷ Kaas, subay mesuunan niu pu' su nga getaw mekpetuud ditu Megbebaya', ilani mpemilang tantu sapu' ni Abraham, sabaya' su nga mektegel dumunut tu Palinta.⁸ Pu' daan na sinulat di Misulat Talu' nu Megbebaya' pu' su nga getaw kana' getaw Judea, pemilangen nu Megbebaya' mekesuun meksekat tu kesalig nilan diniin. Ndi' ba daansama' inukit nu Megbebaya' dini Abraham su Gempia Petenday ma'nini'? “Sug launan bansa getaw di tibuukan benwa, pepianan ku meksekat dini'a.”⁹ Kaas, kumalenged mikpetuud si Abraham ditu tinalu' nu Megbebaya' muka' pipianan nu Megbebaya', su ngag launan getaw mekpetuud ditu Megbebaya', pepiananen maa' danu kepia dini Abraham.

¹⁰ Laak dagid, su nga getaw seligan nilan su tegel nilan dumunut tu Palinta adun megawen ilan, daan na inukuman nu Megbebaya' laga' na ginaa. Nda' ba sulat di Misulat Talu' nu Megbebaya', “Adin su getaw ndi'en gela'en petuuday su tiba'an sinulat di Palinta, ukuman nu Megbebaya' laga' na ginaanen.”¹¹ Naa, gempantek nda'i getaw mpemilang nu Megbebaya' mekesuun meksekat tu tegelen dumunut tu Palinta. Gempantek, pu' sinulat di Misulat Talu' nu Megbebaya', “Adin su getaw pemilangen nu Megbebaya' mekesuun saba' nu kesaligen diniin, malapen sug begu ketubu'.”¹² Pidag pa tanan, su tegel nu getaw dumunut tu Palinta, nda'ig labeten tu kesaligen, pu' sa' duun siai getaw megela'en dunutay su nga tiba'an pinalinta, ndi'en kambat seligan si Isukristu. Ndi' ba sinulat dadema di Misulat Talu', “Adin su getaw, gela'enen dunutay su tiba'an pinalinta nu Megbebaya', malapeni ketubu' mikpuun ditu.”

¹³ Naa, si Kristu, kagina mibiananen na su ginukuman dinita nu Megbebaya' laga' na ginaa sa' minatay dia kurus,

likat ita niin di ginukuman dinita miksekat tu kemilas ta tu Palinta. Nda' ba mesulat di Misulat Talu'en ma'nini? "Adin su tinambed di pasek muka' mikalempuyut dia, inukuman na nu Megbebaya'." ¹⁴ Iini likat ita dun ni Kristu adun su nga kana' getaw Judea, mesu'at mpeduma nailan di kepia pinasad nu Megbebaya' begay tu sapu' ni Abraham nga getaw Judea. Mesu'at saba' nu kesalig nilan dini Kristu Isus. Iin dademai likat ita niin dun adun begayan ita Balakat nu Megbebaya' daan na pinasaden begayen dinita saba' nu kesalig ta.

Salai Pinasad nu Megbebaya', Sala dademai Palinta

¹⁵ Naa Mingumpated, malap ita penenggi'an dig betad kinilawan. Sa' upama duunig dua' tawan mitakena' su sabut nilan, dayun tinakesi'an nilan su sinulat dun, nda' dayuni mekelutas dun atawaka mekesumpat dun, ndi' ba? ¹⁶ Naa, su nga pinasad nu Megbebaya' mekatag di kepianen di getaw, pisadanen dun si Abraham muka' su sapu'en. Nda' mesulat di sinulat kiin pu' "pisadanen su nga sapu'en," guluganen melaun getaw. Iini misulat "su sapu'en," guluganen sala tawan laak, si Kristu. ¹⁷ Mendadi iini ma'ananen, inisun nu Megbebaya' si Abraham muka' pinasaden dun pu' penuudenen su kelaun sabut nilan. Bena' minayani paat gatus bu' telu pulu' taun, duun pelumi pinalintanen ditu nga sapu' ni Abraham, getaw Israel. Laak su kepalintanen dun, daansama' mitakena' sug bekna pisabuten kia, kaas nda' pengua'ay nu Palinta su sabut muka' nda' mbeleng dun su pinasaden. ¹⁸ Pu' sa' upama begayan nu Megbebaya' su nga getaw saba' nu kedunut nilan tu Palintanen, kana' sekat tu kepasaden, ndi' ba? Sinangkali' pa tanan, iini bigayanen dun si Abraham, pu' saba' nu pinasaden.

¹⁹ Naa sa' ma'antu, ta' ma dayuni pinalinta dun nu Megbebaya' ditu nga getaw Israel? Iin, midugang ditu

pinasaden su Palinta, adun gempantek na melaat gupia su kemilas nu nga getaw ditu Megbebaya'. Pigdelendem nu Megbebaya' pu' su pinalintaneni megbaya' dinilan sampay mateng su sapu' ni Abraham pisanan nu Megbebaya', si Kristu. Naa, su kepalinta nu Megbebaya', pipalintanen di nga sesugu'enen getaw langit. Duun dademai getaw, si Moises, ma'niin moglekagun ditu Megbebaya' muka' tu nga getaw. ²⁰ Laak dagid, ndi' na kambat duuni meglekagun dun sa' sala tawan laaki masad. Ki kepasad nu Megbebaya', nda'i meglekagun dun, minandeng masad su Megbebaya', salanen da.

Iini Mikpalinta dun su Megbebaya'

²¹ Mendadi, iin bai guluganen ia, pu' su Palinta, kumuntra di nga pinasad nu Megbebaya'? Ndi' mesu'at, pu' sa' upama duuni pinalinta nu Megbebaya' pitenday di nga getaw, dayun sa' medunutan nilan sia gela', begayan dayun ketubu' nda'i tamanen su tiba'an getaw. Ma'antu mpemilang ilan sia nu Megbebaya' mekesuun meksekat tu kedunut nilan dun. ²² Sinangkali' pa tanan, nda' ba mesulat di Misulat Talu' nu Megbebaya' pu' su tiba'an getaw, binalud nug betad nilan mekesesala'? Kaas gempantek, su nga mekpetuud dini Isukristu, ilani begayan ketubu' nda'i tamanen puun tu pinasad muka' meksekat di kesalig nilan.

²³ Laak dagid su nda' pa datengi gendaw pemilangen nu Megbebaya'i getaw mekesuun meksekat di kesaligen diniin, ma'niin ita binalud, pinikutan ita lelayun nu Palinta. Nda' ita mbeluy sampay biwasan na sug bian nu kesalig. ²⁴ Kaas, ma'niin misingat muka' miktitulu' dinita su Palinta sampay minateng si Kristu, adun sa' mateng na, mpemilang ita nu Megbebaya' mekesuun saba' nu kesalig ta dini Kristu. ²⁵ Naa nandaw, ki kesalig tai mpemilang

nu Megbebaya' kekesuun ta, kaas kana' na nu Palintai megingat muka' mektitulu' dinita.

²⁶ Ma'antu launan na niuig bata' nu Megbebaya', saba' nu kesalig niu ditug Bata'en, launan niui miksalabuuk dini Kristu Isus. ²⁷ Mibunagan namu tubig sekat tu keksalabuuk niu dini Kristu, kaas mibaluy gasal niu su gasal ni Kristu. ²⁸ Kaas dema, nda' nai pegbida'anen, ndi' na mpemilang sa' getaw Judea sa' su kana' getaw Judea, sa' gulipen, sa' su kana' gulipen, sa' libun, sa' sug laki, launan niui mesama saba' nu keksalabuuk niu dini Kristu Isus. ²⁹ Mendadi, kagina piglegetawan namu ni Kristu, mibaal amu nga sapu' ni Abraham, kaas malap niu su ngag launan pinasad nu Megbebaya' begay tu nga sapu' ni Abraham.

4

¹ Naa, pebundasen ta sug yaga ta di sinulatu kini. Pinenggi' ki gembata' petengedan nu pusaka' nu gama'en. Sa' mbata' pa, mesama di gulipen, pia iin siai gapu' nug launan pimetang sampay lupa'. ² Su saanan kaika'ayen, duuni getaw metendu' megingat diniin muka' duun dade-mai getaw metendu' megbaya' dig launan gimunen sampay di gendaw tendu'en nu gama'en iin pemuseka'an. ³ Naa ita, ma'niin daita dema, pu' begudiin, su nda' ta pa mesabut su metuud, sa'itada, ma'niin ita gembata' pa di kesabut ta tu metuud, gulipen ita nu nga ndi' maita' meguit di nga kilawan. ⁴ Laak dagid, bena' minateng nai gendaw daan na tindu' nu Megbebaya', sinugu' nu Megbebaya' sug Bata'en lumusad dinig lumbang. Kig Bata'en, bena' midini, pigbata' nu gina'en kilawan, muka' mibagel dig dialem gengkeman nu Palinta nu nga getaw Judea. ⁵ Miginetaw Judea iin, pu' adun lekatenen su nga pigbia'an nu Palinta, adun mbaal ita bata' nu Megbebaya', launan ta.

⁶ Muka' kig Balakat nug Bata'en, sinugu' dadema iin nu Megbebaya' megbenwa dig delendeman ta, pu' adun pepentekenen dig delendeman niu pu' binata' amu nu Megbebaya', kig Balakaten miktalu' tu Megbebaya', "Ama', Gama' nami." ⁷ Ma'antu diadia, kana'a na gulipen, pu' bata'a niin. Muka' pa padun, kagina bata'a niin, begayan ka pa nu Megbebaya' launan daan na pingandamen begayen tu ngag bata'en.

Su Kektagikul ni Pablo di nga Getaw Galacia

⁸ Naa yamu, begudiin nda' niu pa sembatay su Megbebaya' muka' nda' niu iin pegbesaay, kaas gulipen pamu nu nga sagya diwata. ⁹ Laak dagid nemun, suminambat namu tu Megbebaya'. Muka' labi pa, pu' suminambat su Megbebaya' diniu! Naa asal ma'antu, mauma dema luminingay amu puli' ditu nga ndi' maita' meguit tug dibabaw lumbang, su nda'ig balakaten muka' pegbaya'en? Mauma dema mauya'an niu mengulipen ilan diniu puli'? ¹⁰ Pegbesaan niui nga gendaw. Sug duma gendaw, pegbesaan niu bulanbulan, sug duma sa' su masanen, sug duma tauntaun! ¹¹ Mipati'u melibuleng diniu. Metuud ba nda'i gatagen su tiba'an pinggulaulau gabang diniu?

¹² Uu Mingumpated, penengiin ku diniu, penunggilingay na niau. Ndi' namu mekpebalud ditu Palinta. Ndi' ba metuud mingma'niin dau dema diniu, pu' kana' na Palintai megbaya' dinaan? Metuud lai. Naa begudiin, nda' niau pelaatay, segaga tinagikul niau gupia. ¹³ Medelendem niu pu' sug bekna, iini mikelakayu dun megukitu diniu Gempia Petenday pu' saba' migladuu sinegayu dia niu. ¹⁴ Pia milegenan amu dun sug leduun ku, nda' niau peksudi'ay, nda' niau pemilasay. Sinangkali' pa tanan, pinemba' niau, ma'niin nu kenemba' niu sia di sesugu'en nu Megbebaya' getaw langit, ma'niin nu kenemba' niu

sia dini Kristu Isus. ¹⁵ Naa begudiin, liliag amu gupia. Ta' ma, mauma dema kana' namu leliagen? Talu'u diniu, sa' sia misu'at, pia su nga mata niu, pisuk niu sia adun bigayan niau dun sia, saba' nug lelaat niu dinaan begudiin. ¹⁶ Mendadi nemun, pemilangen ba niau pelum kuntra niu pu' saba' pinluksadu telu'ay diniu su metuud?

¹⁷ Naa su ngag дума getaw kia mekpalin di Gempia Petenday, tagikulen amu nilan gupia, dagid su ketagikul nilan dun diniu, melaat. Iini tantu mauya'an nilan, teliudan niau, adun tagikulen niu ilan, mesama di ketagikul nilan diniu. ¹⁸ Melengas da mekpetagikuli getaw di ngag dumanen sa' laak gempia dai mekpetagikul dun, ndi' ba? Metuud da gusay, kaas tagikulen ku amu, pia nda'u dia niu. ¹⁹ Yamu ngag lepeng bata'u petailen ku gupia, milegenan nau puli', ma'niin da nug libun pegbata' saananen mesaitan gupia. Talu'u diniu melegenan pau gusay sampay di gendaw mengganget dig delendeman niu sug delendeman ni Kristu. ²⁰ Mauya'an ku gupia dia nau niu sia nandaw, adun pesuun ku diniu di tingegu gupia pu' gempia dai ginau diniu, kali' buus laung niu dun melaati ginau diniu, saba' nu pinluksadu telu'ay diniu kini. Melibulengu diniu gupia.

Penenggi'an si Agar muka' si Sara

²¹ Naa, yamu nga mauya'anen pegbia'an ditu Palinta adun mekalap amu sia ketubu', duuni saaken ku diniu. Nda' ba niu pektaltenay su misulat di Palinta? ²² Misulat dia pu' si Abraham, duunig dua' tawan bata'en, lumbus laki. Su sala, gina'en su gulipen nu tunayan ni Abraham, si Agar. Ki sala pelum, gina'en su tunayan, kana' gulipen, si Sara. ²³ Naa sug bata' nu gulipen, kegigetawen, maa' da nu kegigetaw nu nga kilawan. Dagid

ki kegigetaw nug bata' nu kana' gulipen, iini mipenggulaula dun, pu' minuud su pinasad nu Megbebaya' di nga mekegulangan. ²⁴ Naa ki ngag libun kini, malap ta dia penenggi'an dig dua' buuk sabut nu Megbebaya'. Ki sala sabut, damikian dun si Agar, pu' pinalinta nu Megbebaya' ditu ni Moises diag bentud Sinai. Su ngag bata' ni Agar, su kegigetaw nilan, daan nailan gulipen, mesama di ngag launan getaw pegbia'an nu Palinta. ²⁵ Si Agar, damikian dadema dig bentud kiin Sinai diag benwa Arabia tanda' pinalintaan nu Megbebaya' su getaw. Damikian pa padun di syudad Jerusalem nemun, pu' miulipeni syudad kia sampay su nga kelaun getaw dun, miulipen nu Palinta. ²⁶ Dagid su Jerusalem ndi' maita' pu' gasalen genat tu gekbus langit, damikian dun si Sara, pu' kana' gulipen, kaas iini gina' nug launan ta nga suminalig dini Kristu. Sa'itada sug bekna sabut, su pinasad nu Megbebaya' dini Abraham, damikian dun si Sara. ²⁷ Ndi' ba sinulat di Misulat Talu' nu Megbebaya' ma'nini'?

“Ya'a libun nda'a mainsan mapet bata' mu, pegleliaga gupia!

Ya'a pa libun nda' mu mainsan mbianay megbatik tian ka, sesakay mu gupia sug leliag mu!

Iini meksasaka dun, pu' ya'a sug bileng nu sawa mu, melaun pa dunig bata' mu batul nug libun nda' belengay nu sawanen.”

²⁸ Naa, yamu kepetedan ku, bata' namu nu Megbebaya' miksekat tu pinasaden maa' dadema ni Isaac. Pu' iin, miksekat su kegigetawen di pinasad nu Megbebaya' ditu gama'en si Abraham. ²⁹ Dengantu, kig bata' ni Abraham miksekat tug Balakat nu Megbebaya' su kegigetawen, nda' ba peglegetay nu sala bata' ni Abraham, kinilawan laaki kegigetawen? Naa, mesama da nemun, ita, peglegetan naita dema nu nga gulipen nu Palinta. ³⁰ Sinangkali' pa

tanan, nda' ba mesulat di Misulat Talu' ma'nini'? “Kig libun kiin gulipen, pengutiday mu ilan nug bata'en, pu' kig bata'en kiin, ndi' mpeduma puseka'ay nug bata' nug libun kana' gulipen.” ³¹ Kaas, yamu kepetedan ku, kana' ita nug bata' nug libun gulipen nu kedunut tu Palinta, segaga bata' ita nug libun kana' gulipen.

5

Ndi' niu Mbeleng su Kebeluy diniu nu Megbebaya'

¹ Naa mendadi, biluy naita ni Kristu di kedunut ta tu Palinta, adun kana' naita gulipen nu Palinta. Kaas, pekpetubud amu gupia, ndi' niu begay duuni mengulipen diniu puli' tu kedunut tu Palinta.

² Naa, yamu, pektalentenay niu ini. Duun diniui suminalig na ditug betad nu nga getaw Judea adun megawen ilan, kaas mekpesirkunsisu amu. Naan si Pablu, talu'u diniu sa' metu'usan amu ma'nia, guluganen, nda'i gatagen diniu su pinggulaula ni Kristu. ³ Pegadu na puli' telu'ay diniu, adin su getaw mauya'anen metu'usan adun meginetaw getaw Judea, naa subay gela'enen dunutay su tibuuk Palinta. ⁴ Yamu nga getaw mekpebilang amu sia tu Megbebaya' mekesuun amu sekat tu kedunut niu tu Palinta, sinangkali' pa tanan, pisuay niuig lawas niu dini Kristu muka' tiliudan niu su tinulung sia diniu nu Megbebaya'. ⁵ Yami pelum, iini pedetengen nami gupia, pemilangen ami nu Megbebaya' mekesuun. Muka' saba' nu ginuung nug Balakat nu Megbebaya' pebian tu kesalig nami diniin, leliagen ami saanan nami megelat di kemilangen dun dinami. ⁶ Pu' misuunan nami, sa' meksalabuuk naita dini Kristu Isus, mesama da sa' metu'usan ita getaw Judea sa' kana', nda'ig labeten tu kegawen ta. Iin sungkin gembageli pantagen su kesalig ta mekpalas di petailan ta di nga samataw ta.

⁷ Naa yamu, begudiin melengasi kedunut niu tu metuud puun tu keksalabuuk niu dini Kristu. Dagid duun na masi'i getaw mikpetalin diniu tu kedunut niu tu metuud. Ta' mai gelalen iin? ⁸ Ki kengmetuuden diniu, kana' puun tu Megbebaya' su migenggat diniu sumalig amu dun. ⁹ Kaas peglengilam amu, pu' pia maika'i ketalin niu, ndi' maiben meseled dig delendeman niu. Ndi' ba penelu'en, laung, "Sa' duuni maika' petulin pan melamug di pan, ndi' maiben tumulini tibuuk pan." ¹⁰ Pia ma'antu, naan, mituudanu dun pu' nda' pa niu teliuday su metuud tinitulu'u diniu. Muka' dema saba' nu keksalabuuk ta ditu Kaunutan ta, suminaligu pu' nda'ig lain sinangu' niu. Suminalig dau dema pu' su getaw mekpedua'dua' sia dig delendeman niu, pelebu'an iin nu Megbebaya'.

¹¹ Laak dagid uu Mingumpated, naan kini, sa' metuud megukit pau daw subay tu'usani getaw adun megawen daw, ta' mai piglegetan pau dun? Sa' sia metuud ia, ki kegukitu di kepatay ni Kristu dia kurus, kana' sia mesamuk amu dun. ¹² Uy, mauya'an ku sia, ki nga mekpedua'dua' dig delendeman niu, ndi' nilan sirkunsisuun laakig lawas nilan, melengas sia, tebia', pekapun nilan dademai tibuuk lawas nilan!

¹³ Naa yamu pa pagid, Mingumpated, inggat namu tu'u nu Megbebaya', adun beluyen amu niin dig launan migbalud diniu. Kagina biluy namu, ndi' niu mpia pesikaun su gayak niu mekegbaya' di ginaa niu sampay di pegbetaden niu. Segaga, kagina dinawat na niu su kepetail nu Megbebaya', gempia namu mektinebangay puun tug linelaatay niu. ¹⁴ Pu' ndi' ba mitingeb su tibuuk Palinta di sektaang talu' kini, "Petail mu dadema sug duma mu. Su kepetail mu diniin, pelepeng mu di kepetail mu dig lawas mu?" Mitingeb lai daan! ¹⁵ Laak dagid, sa' meksinualay amu muka' mekagaw tindeg amu, ma'niin

amu nu malig metetubu' megegebutay muka' megdede-
pa'ay amu, naa peglengilam amu, pu' buus metulagi
keksalabuuk niu gupia.

*Su Sengku' nug Balakat nu Megbebaya' muka' sug danu
Kekinilawan*

¹⁶ Kaas, pektalentenay niu ini. Kig Balakat nu Megbe-
baya', pekpetuud amu diniin, buangen niu iin megbaya'
dig delendeman niu muka' di pegbetaden niu. Ndi'
niu dayun dunutani melaat gayak nu kekinilawan niu.

¹⁷ Pu' su mauya'an nu kekinilawan tai memilas lelayun
tu mauya'an nug Balakat nu Megbebaya'. Kig Balakat,
kumuntra dadema lelayun di mauya'an kinilawan. Kag-
ina miglelekuntra ilan dua', ndi' niu mpenggulaula su
mauya'an niu penggulaulaay. ¹⁸ Kaas sa' iini megagak
diniu lelayun sug Balakat nu Megbebaya', kana' nu Pal-
intai megbaya' diniau.

¹⁹ Naa kig betad nu kekinilawan ta, gempantek gu-
pia, ndi' ba? Ma'niinig betad nu nga getaw megbaya'
pa dinilan su gayak nu kinilawan, megdusa, menggu-
laula mekepiidpiid sampay menlelaug. ²⁰ Mektamuy

dailan dema di ngag ledawan nu sagya diwata, men-
saled ilan, meksininaay ilan, meksesualay ilan, mengim-
begu ilan, meglipunget ilan sampay meglelebaway ilan.
Meksesuayay ilan pa pagid, ndi' ilan meksalabuuk,
²¹ meksesigiay ilan, megbebulek ilan, meglekebibu ilan
sampay ndai' taman nug dupangan nilan, muka' penggu-
laulaan nilanig lain gulaula ma'niai kelaaten. Laak yamu,
pegadan ku amu puli' maa' danug daansama' pigadu
diniu, adin su menggulaula ma'nia kia, ndi' mekesakup tu
Keglekaunutan nu Megbebaya'.

²² Iin sungkini pegbetaden nu getaw megbaya' dun sug
Balakat nu Megbebaya'. Mekpetail di nga samatawen,

leliagen lelayun, mekpeseksud di ngag duma, mektigel lelayun di kelegenayen muka' kepeleget dun, melilelaaten, mekesuun gupia, meseligan tantu, ²³ mesumaya', sampay metau megbena' bena' di gayaken. Ki pegbetaden kia, nda' benduay nu Palinta. ²⁴ Muka' pa padun, su nga sakup ni Kristu Isus, pimalaw na nilan su kekinilawan nilan kampu' nu ngag launan melaat gayak, ma'niin linansang nilan sug daan lawas nilan ditu kurus. ²⁵ Naa, kagina bigayan ita nug Balakat nu Megbebaya' ketubu' nda'i tamanen, subay pepegbaya' ta dadema diniin su pegbetaden ta. ²⁶ Kaas subay ndi' ita mekpelabawlabaw, ndi' dadema ita melisualen muka' ndi' ita megegimbe-guay.

6

Subay Mektinebangay su nga Sakup Meguit Kelegenay

¹ Naa Mingumpated, yamu nu ngag bigayan na Balakat nu Megbebaya', sa' upama duunig duma niu misuunan na niu pu' gempeleget, peseksuden niu iin, pepeksikesuunen niu, laak dagid pengmaya'maya' niu titulu'ay. Muka' peglengilamay niu, kalukalu buus pegdaangan damu dema. ² Kaas, pektinebangay amu di nga kelegenay niu, pu' sa' ma'antu, medunutan niu gupia su palinta ni Kristu. ³ Sa' duun diniuig duma laungen dun iini metaas diniu, asa nda' ketendananen, melimbunganenig lawasen. ⁴ Diadia, subay peksima' eneni pigbetaden. Sa' melengas, leliagen dun dayun sug daniin pigbetad muka' kana' sekat tu ketanggi'en tu pigbetad nug dumanen. ⁵ Pu' ndi' ba metuud, saladua' subay ketendananen sug daniin pigbetad?

⁶ Laak su petu'unan talu' nu Megbebaya', subay emutanen su mekpetu'un dun puun tu gempia mialapen.

⁷ Naa, ndi' niu peglimbungayig lawas niu, pu' nda'i getaw megaganen pegekalay su Megbebaya'. Sengku'ani getaw lepeng gupia tu pimulanen. Sa'itada, pia ta' alanduni penggulaulaan nu getaw, lepeng gupiai sugda dun ditu gendaw pegindeg ditu gedapan nu Megbebaya'. ⁸ Sa' penggulaulaan nu getaw su gayaken puun tu kekilawanen, iinig lepeng sugda dun, ndi' mengiktebi kepatayen. Sa' penggulaulaanen sungkin su mauya'an nug Balakat nu Megbebaya', iini malapen, su ketubu'en nda'i tamanen. ⁹ Kaas ndi' ta mpia lukasan penggulaulaay su melengas, pu' sa' ndi' ta lukasan, duuni gendaw mateng, sengku'an ita gupia, sa'itada malap ta gupia su ginandam daan nu Megbebaya' gempia sugda dinita. ¹⁰ Kaas dema, sa' duuni sikawan ta, gempia ta peksiba'an su nga samataw ta, labi na su nga samasakup ta dini Kristu.

Katapusan Pegad sampay Kenenabi

¹¹ Naa, naan dai suminulat dun ini, bentayay pa daan niu, gembagel gupiai ngag letra sinulatu, kaas mailala niu pu' piksulat duni kemetu. ¹² Ki ngag duma niu tegelen amu nilan mekpesirkunsisu amu, meliag ilan mekpaita'ita' di nga getaw muka' mauya'an nilan mengangya'. Laak iini pinggulaula nilan dun adun ndi' ilan peglegetan saba' nu kekpetuud muka' kedunut nilan dini Kristu su minatay dia kurus. ¹³ Pia su nga mitu'usan na, ndi' nilan megaga dunutay su Palinta, laak mauya'an nilan metu'usan amu, adun pengangya' nilan su kekpetuud niu dig betad nilan mektamuy. ¹⁴ Sinangkali' pa tanan, danaan kini, iin laaki pegangya'u su kepatay nu Kaunutan ta si Isukristu dia kurus. Pu' puun tu kepatayen dia kurus, sug betad kekinilawan sampay su ngag launan gayak, nda'i gatagen dinaan, muka' naan, ndi' nau meliag dun. ¹⁵ Mendadi, sa' metu'usani getaw pu' getaw Judea, sa' ndi', nda'ig

labeten tu keglegawen dinita nu Megbebaya'. Iin sungkin gembageli pantagen, sa' binaal ita nu Megbebaya' begu bitang. ¹⁶ Yamu nga mikpetuud pu' binaal naita nu Megbebaya' begu bitang kaas nga piglegetawan namu niin, sampay su nga getaw Judea suminakup dadema tantu ditu Megbebaya', penenebian ku amu, begayan amu niin gela' gempia ginaa muka' pebianan amu niin lelaaten gebii gendaw.

¹⁷ Naa katapusan talu'u diniu, subay nda'i getaw megleget dinaan pu' kana'u daw peneligan ni Kristu, pu' maita' di nga pali' dini na lawasu pu' naani sesugu'en ni Isus.

¹⁸ Naa Mingumpated, penenebiin ku tu Kaunutan si Isukristu, begayan amu niin tulungen gebii gendaw.

Daal daitu.

Pablo

Kig Begu Pasad: Ki talu' nug megbebaya' (Bagong Tipan:
Maayong balita alang kanimo)

Subanen, Central: Kig Begu Pasad: Ki talu' nug megbebaya' (Bagong
Tipan: Maayong balita alang kanimo) New Testament

copyright © 1993 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Central Subanen

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 13 Jun
2022

e39efc58-c45f-53c6-990e-d3cd833e20b4